

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

11 maart 2009

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de radio-omroep en televisie

REFLECTIENOTA

**ingediend door de heren Wim Van Dijck, Johan Deckmyn, Werner Marginet
en Erik Arckens**

Zie:

2014 (2008-2009)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: Verslag hoorzitting
- Nrs 4 en 5: Amendementen
- Nr. 6: In eerste lezing aangenomen artikelen
- Nr. 7: Verslag

Brussel, 11 maart 2009

ONTWERP VAN DECREET BETREFFENDE DE RADIO-OMROEP EN TELEVISIE

REFLECTIENOTA

ingediend door de Heren Wim VAN DIJCK, Johan DECKMYN, Werner MARGINET en Erik ARCKENS

DAMES EN HEREN,

Naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de radio-omroep en de televisie, wenst de Vlaams Belang-fractie enkele fundamentele opmerkingen te formuleren en onder aandacht te brengen van het Vlaams Parlement.

Inleiding

Tijdens de besprekingen van het ontwerp van decreet betreffende de radio-omroep en televisie in de commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media van 12 februari 2009 werden er nog verschillende amendementen ter zitting ingediend waarvan het overgrote deel werden aanvaard. Enkele van deze in commissie aanvaarde amendementen dienen de bijzondere aandacht van het Vlaams Parlement te krijgen

Ten eerste zijn er de amendementen van de heren Carl Decaluwe en Dany Vandenbosche, Mevrouw Margriet Hermans en de heren Jos Stassen en Jürgen Verstrepen teneinde artikel 36 en artikel 37 § 6 te schrappen. Deze amendementen behelzen het afschaffen van de uitzendingen van politieke partijen op de openbare omroep tijdens de verkiezingstijd voor zowel radio als televisie.

Ten tweede zijn er het amendement van De heren Carl Decaluwe en Dany Vandenbosche en Mevrouw Margriet Hermans en de heer Jürgen Verstrepen dat voorziet in een nieuwe tekst voor artikel 48 teneinde tegen betaling commerciële communicatie ter beschikking te stellen aan politieke mandatarissen of kandidaat-mandatarissen en aan politieke partijen tijdens de sperperiode voor de verkiezingen.

Het is duidelijk dat deze amendementen als één geheel dienen gelezen te worden. Dat komt ook tot uiting bij de verantwoording van laatst voornoemde amendement waar de indieners stellen dat het schrappen van artikel 36 de toegang tot radio en televisie voor politici beperkt en dat men ondermeer daarvoor het complementaire medium radio en televisie wordt opgenomen in de lijst van mogelijke verkiezingsuitgaven.

De Vlaams Belang-fractie is in se geen tegenstander van betaalde politieke advertenties op radio en televisie maar vindt het onbegrijpelijk en onnuttig dat de uitzendingen van politieke partijen op de openbare omroep worden afgeschaft. Het toelaten van betaalde advertenties is o.i niet eens een doekje voor het bloeden.

De Vlaams Belang-fractie wenst terzake dan ook de aandacht van het Vlaams Parlement te vestigen op enkele fundamentele bedenkingen.

1. Zwakke argumentatie

Wat opvalt, is de eerder zwakke argumentatie die commissieleden aanhalen om van de afschaffing van de uitzendingen op de openbare omroep te ondersteunen. Zo zouden de voornoemde uitzendingen van politieke partijen, volgens de indieners van de desbetreffende amendementen ‘oubollig’ en ‘niet meer van deze tijd’ zijn. Wie bepaalt of iets ‘oubollig’ is? Hangt dat niet van de makers van de spots af. Er zijn voldoende creatieve geesten om een tv-spot van een politieke partij wel degelijk eigentijds te maken. Of heeft het te maken met het feit dat verkiezingsspot van politieke partijen al zo lang bestaan? Als dat het argument is,... Wat moeten we dan denken van het uitdelen van pamfletten op bv. openbare markten. Is dat dan niet ‘oubollig’?

Een ander veel gehoord, maar even zwak, argument is dat de kijker dan ‘onnodig’ moet wachten vooraleer zijn gewenste programma begint. Moeten we dan concluderen dat de dames en heren die dat argument aanhalen tegen reclame op televisie zijn? Want dit zogenaamd ‘onnodig wachten’ gaat toch op voor elke vorm van reclame op televisie.

En het top-non-argument is dat de spots van de politieke partijen “verwarrend” zouden zijn voor de kijker. De kijker zou volgens de gebruikers van dit argument niet het verschil kunnen maken tussen een informatief programma en een verkiezingsspot. Dit is niet enkel een non-argument, het is ook dermate beledigend voor televisiekijkend Vlaanderen. De volksvertegenwoordigers die dergelijke argumentatie in de mond hebben genomen verslijten de Vlaamse burger gewoon voor dommerik.

2. Het onuitgesproken argument

De zwakke argumentatie voor het afschaffen van de uitzendingen voor politieke partijen op de openbare omroep tijdens verkiezingstijd bewijst niet enkel dat het moeilijk is deze afschaffing afdoende te argumenteren, het moet ook het grote onuitgesproken argument verdoezelen. En het grote onuitgesproken argument is het bannen van een politieke opponent van televisie, het monddood maken van een politieke concurrent in de audio-visuele media.

Want zoals we reeds stelden dient de afschaffing van de uitzendingen voor politieke partijen op de VRT samen gelezen te worden met de invoering van betaalde advertenties in de audio-visuele media tijdens de sperperiode voorafgaand aan de verkiezingen. Uiteraard de indieners van de voornoemde amendementen hebben immers niet de intenties om hun respectievelijke partijen op radio en televisie te bannen. Maar met de amendementen proberen ze twee vliegen in een klap te slagen. NI. het zorgen dat ze zelf nog spots op radio en televisie (zij het de commerciële) kunnen verzorgen en er voor zorgen dat een bepaalde politieke oppositiepartij, om het Vlaams Belang niet te noemen niet meer aan bod komt. Inderdaad, de politieke spots voor alle partijen verdwijnen op de openbare omroep, maar de indieners van de amendementen weten zeer goed dat ze wel aan bod zullen komen bij de betaalde advertenties. Ze weten ook zeer goed dat bij de betaalde advertenties, slechts één politieke concurrent, het Vlaams Belang, stevast zal geweigerd worden. De indieners van de amendementen beseffen dat zeer goed omdat dit vandaag reeds het geval is voor de gedrukte media. Kortom, de echte reden van de wijzigingen terzake is het uitschakelen van één zeer specifieke politieke opponent wat betreft aanwezigheid met reclame in de audiovisuele media.

3. Televisie en opinievorming

Maar de problematiek die nu geschapen wordt is zelfs nog fundamenteler dan wat reeds werd aangehaald. In een democratie is het functioneren van een vrije pers van primordiaal belang. De burgers zijn voor een zeer groot deel immers afhankelijk van de media om informatie in te winnen, informatie die mogelijk mee het kiesgedrag kan bepalen en bijgevolg voor het functioneren van een democratie. Daarbij heeft het medium televisie ongetwijfeld de grootste impact. Het is dan ook noodzakelijk dat de televisiejournals en duidingprogramma's een evenwichtig beeld geven van de politieke realiteit. Want ook dat is een argument dat door de voorstanders van de afschaffing van de uitzendingen van politieke partijen wordt aangehaald. Volgens hen zijn er op televisie voldoende politieke informatieve en duidingsprogramma's zodat iedereen reeds voldoende aan bod komt met zijn of haar respectievelijke politieke stellingnames.

We weten allemaal dat de openbare omroep is gebonden aan een plicht tot onpartijdigheid, neutraliteit en objectiviteit. Dat werd uiteraard niet met voorliggend ontwerp van decreet veranderd. Ook dienen de informatieprogramma's, de mededelingen en programma's met een algemeen informatieve inslag, en alle informatieve programmaonderdelen, nog steeds onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn. Professor Rimanque schreef in tempore non suspecto: " Een essentieel aspect van deze onpartijdigheid is de verplichting om bij materies, waarin de publieke opinie verdeeld is, op evenwichtige wijze alle relevante opinies aan bod te laten komen. (cf. RIMANQUE K., In een geest van strenge objectiviteit, Communicatie – Tijdschrift voor Massamedia en Cultuur, Themanummer Emeritaat Professor Paul Vandebussche, 1989, (!)

Uit cijfers van uiteenlopende bronnen blijkt echter duidelijk dat deze plicht niet nagekomen wordt. Het systematisch doodzwijgen, of in het beste geval minimaliseren, van bepaalde partijen in Vlaanderen kan immers moeilijk in overeenstemming gebracht worden met welke vorm van objectiviteit dan ook. Dergelijke situaties zijn onaanvaardbaar. Los van het feit dat hieraan paal en perk moet gesteld worden, bewijst dit wel degelijk het belang van de uitzendingen van politieke partijen tijdens de verkiezingstijd op de VRT. Uitzendtijd die dient verdeeld te worden

naargelang de getalsterkte van de respectievelijke fracties in het Vlaams Parlement. Kortom, de wijze waarop het voorheen was.

4. Gebrek aan objectiviteit en onafhankelijkheid

Een argument dat we evenzeer bij de besprekingen van het ontwerp hebben gehoord is dat de boodschap van de politieke partijen niet ‘ongefilterd’ kunnen losgelaten worden op de bevolking. Volgens sommigen moet een en ander door journalisten ‘geduid’ worden, moet een en ander door journalistieke handen zijn gegaan alvorens het aan het grote publiek wordt gepresenteerd. Dit zou geen probleem zijn indien het journalistengild objectief en totaal neutraal over de boodschap van politieke partijen zou verslag uitbrengen. Maar dat is helemaal niet het geval. Politieke verslaggeving in het algemeen en politieke verslaggeving over het Vlaams Belang in het bijzonder is altijd ‘gekleurd’ en niet neutraal. Daar komt dan nog bij dat heel wat politieke journalisten zich niet langer beschouwen als loutere verslaggevers, maar zich vooral ontpoppen als opinieleiders.

En in de mate dat ze hun rol als opinieleider opnemen komt natuurlijk de eigen mening, om niet te zeggen de eigen politieke voorkeur om het hoekje kijken. En die eigen politieke voorkeur werd ondermeer weergegeven in De Journalist (het magazine van de Vlaamse Vereniging voor journalisten) van 25 september 2008. In dat nummer werd het derde deel gepubliceerd van een profielstudie van de Vlaamse beroepsjournalisten die in 2008 door het Center for Journalism Studies van de UGent werd uitgevoerd.

Uit een voor de studie gedane peiling bleek dat bij de federale verkiezingen maar liefst 34% voor het kartel SP.a-Spirit had gestemd en maar liefst 20% van de journalisten deelden mee op Groen! te hebben gestemd. Slechts 1% van het journalistengild zou bij de verkiezingen van 2007 op het Vlaams Belang hebben gestemd. De kans is dus heel klein, om niet te zeggen onbestaande dat deze journalisten/opinieleiders zich neutraal over het Vlaams Belang zouden uitlaten. Hoe krijgt een politieke partij die duidelijk ondervertegenwoordigd is bij het journalistengild, zijn ongefilterde boodschap via de audio-visuele media nog bij de burger? Inderdaad, door de uitzendingen voor politieke partijen op de VRT tijdens de verkiezingsperiode.

Bovendien bestaat er binnen de Wetstraatjournalistiek er een soort ongeschreven akkoord het Vlaams Belang te behandelen conform de beruchte nota ‘De VRT en de democratische samenleving’. Daarin staat te lezen dat het Vlaams Belang geen partij is als alle andere en ook als dusdanig moet behandeld worden. Er moet, aldus voornoemde nota, “bijzonder omzichtig worden omgesprongen met het aan het woord laten van vertegenwoordigers van het Vlaams Blok (sic) , zeker in rechtstreekse uitzendingen. Dit betekent dat het verantwoord is dat de vertegenwoordigers van het Vlaams Blok niet aan bod komen in bepaalde politieke debatten en politieke – inclusief parlementaire – verlagen. (Nota ‘De VRT en de democratische samenleving, 2001, herwerkt in 2005, p. 6) Hiermee zijn de Vlaamse volksvertegenwoordigers die stellen dat iedereen die werkt in een parlement aan bod komt in programma’s zoals ‘Villa Politica’ er ook ineens aan voor de moeite.

Hoe kan het Vlaams Belang dan nog met zijn standpunten aan bod komen op radio en televisie? Inderdaad, door de uitzendingen voor politieke partijen op de openbare omroep tijdens de verkiezingsperiode.

Er stelt zich inderdaad een probleem betreffende de behandeling van het Vlaams Belang door de media. Uit onderzoeken, wat het medium televisie betreft, waarbij de media – aandacht wordt vergeleken met de democratische representativiteit – blijkt zeer duidelijk dat het Vlaams Belang zwaar ondervertegenwoordigd is in nieuws- en duidingsprogramma's. Door verschillende onderzoeken en studies wordt bevestigd dat er een scheefgetrokken situatie is in de aandacht die de openbare omroep voor bepaalde politieke partijen heeft. (cf. LEENKNECHT Pieter, *Extreem rechts en de vierde macht. Een onderzoek naar de aandacht voor het Vlaams Blok (sic) in de Vlaamse televisiejournals, U.I.A., Departement politieke en sociale wetenschappen, augustus 2000*). De voornaamste bevindingen in deze verhandeling zijn de volgende :

1° als partij wordt het Vlaams Blok min of meer naar verhouding met zijn electoraal gewicht vernoemd. Hierbij dient echter te worden gesteld dat deze onderzoekscategorie slechts een minderheid vormt in het totale aantal politieke nieuwsitems (meestal worden politici, en niet de partijen als dusdanig vernoemd), en dus weinig relevant is ;

2° mensen van het Vlaams Blok worden zelden of nooit geïnterviewd. Indien ze toch in het nieuws komen, gebeurt dat eerder aan de hand van citaten. Parafrazeringen zijn ook zeldzaam in het geval van het Vlaams Blok, omdat journalisten volgens de auteur in dat geval niet genoeg afstandelijkheid kunnen in acht nemen ten opzichte van het Vlaams Blok;

3° het Vlaams Blok komt, in verhouding tot zijn verkiezingsresultaten, beduidend minder aan bod in vergelijking met andere partijen ;

4° tijdens verkiezingsperiodes komt het Vlaams Blok meer aan bod dan tijdens andere periodes, maar niet in zeer grote mate. Enkele citaten uit deze verhandeling verduidelijken het gebrek aan objectiviteit en het onevenwicht in de aandacht voor een 'welbepaalde' partij : *“Het Vlaams Blok blijkt de enige partij te zijn waarvan de politici duidelijk minder in beeld komen in vergelijking met haar meest recente verkiezingsuitslag. Opnieuw kunnen we stellen dat het Vlaams Blok minder in het nieuws komt als het om vertegenwoordigers van de partij gaat. Meer zelfs, gedurende het overlopen van de hoofdpunten kwam in geen enkel journal van de onderzochte periode een extreemrechts politicus in beeld. De audiovisuele media lijken hiermee een aanbeveling van 'Extreem rechts, nee bedankt' op te volgen. Deze organisatie onderstreepte dat uiterst rechtse politici zo weinig mogelijk in beeld gebracht mogen worden.” “Inzake interviews en quotes krijgen politici van het Vlaams Blok nauwelijks een forum.” “Dat het Vlaams Blok op een andere manier aan het woord wordt gelaten dan de overige partijen zien we nog duidelijker in tabel 4.10. De kolompercentages tonen ons dat het aandeel van politici die indirect aan het woord komen bij de extreem-rechtse partij drie maal hoger ligt dan bij de andere partijen. De totale duur van deze variabele is wel aanzienlijk korter dan de totale tijdsduur van interviews en quotes. Dat zorgt ervoor dat het Vlaams Blok over het algemeen zeer weinig spreekruimte aangeboden krijgt in de journals.” “Vlaams Blokkers kregen in de maand voor de moeder aller verkiezingen slechts 3,5% van de vernoemingen. In de tweede periode werd nog amper vier keer een politicus van de partij vermeld. Er is dus een kwantitatief verschil tussen de twee periodes. Vóór de verkiezingen komen extreem-rechtse politici heel weinig aan bod. Erna is dat nog 4,5 keer minder, dus eigenlijk al bijna helemaal niet meer. Op dit vlak lijkt er dus wel een strategie van onderbelichting werkzaam, zeker in een rustige politieke periode. Met 3,5% in periode 1 kunnen we echter niet beweren dat het Vlaams Blok in pre-electurale tijden evenveel aandacht krijgt als een andere partij van haar omvang.” “Het overwicht van ondervraagde christen-*

democraten is groot in de periode voor de verkiezingen. Daarnaast werden vooral socialisten geïnterviewd. Van de oppositie waren de journalisten vooral geïnteresseerd in de Vlaamse groenen ondanks het feit dat Agalev in 1995 de kleinste partij was.” “Het Vlaams Blok-aandeel in het nieuws lijkt bewust klein gehouden als we vergelijken met de andere partijen. (...) Journalisten zijn blijkbaar nooit – althans in geen van beide onderzoeksperiodes – snel te vinden om de visie van extreemrechtse politici in het nieuws aan bod te laten komen.” “Voorzitter Vanhecke kreeg zelden of nooit een microfoon onder de neus geschoven. En dat terwijl de leidende figuren van de diverse partijen in beide periodes behoorlijk veel gequote worden. We zagen reeds dat zij frequent vermeld en regelmatig geïnterviewd worden. Voorzitters zijn in het Belgische politieke bestel invloedrijke pionnen. (...) De vaststelling dat Frank Vanhecke in alle onderzochte nieuwsuitzendingen slechts één bijdrage van elf seconden leverde, zegt dan ook iets over de mate waarin journalisten het Vlaams Blok een forum gunnen.” (p.57) Dit ene vraaggesprekje op de VRT moet volgens de auteur geïnterpreteerd worden als “een eenmalige tegemoetkoming aan het omroepdecreet”. “Verrassend genoeg constateren we dat de VRT-journalist sneller waardegeladen over een partij spreekt, en dit zowel positief als negatief. Nochtans stelt het omroepdecreet zeer duidelijk dat nieuwsprogramma’s ‘onpartijdig en waarheidsgetrouw’ dienen te zijn (Belgisch Staatsblad, 1/5/97 : 10624). Hoewel de percentages van de niet-neutrale vermeldingen haast onbeduidend zijn, lijkt Agalev in de gunst te staan bij de VRT-journalist. Het Blok komt dan weer iets negatiever voor de dag op de openbare omroep.” “Een interview afnemen van een Vlaams Blokker leek op VTM taboe, een quote is dat al iets minder. Nu, een kleine 5% is ontegensprekelijk bitter weinig Het is nog altijd tweemaal zoveel als op de openbare televisie.” “In verhouding tot haar omvang krijgt het Vlaams Blok behoorlijk weinig aandacht in het journaal. Extreemrechtse politici worden niet volledig monddood gemaakt, maar toch krijgen ze zelden of nooit de gelegenheid om de kijker rechtstreeks toe te spreken” luidt dan ook één van de algemene besluiten van de studie.

De mensen die vandaag de dag de media in het algemeen en politieke informatie- en duidingsprogramma’s in het bijzonder volgen, weten zeer goed dat deze studie, ondanks het feit dat ze bijna negen jaar oud is, nog brandend actueel is. De behandeling van het Vlaams Blok toen en het Vlaams Belang nu verschilt op generlei wijze.

Het lijkt er wel op alsof de afschaffing van de uitzendingen voor politieke partijen op de VRT het sluitstuk vormen van een lang proces, met ondermeer de beruchte VRT-nota, de afschaffing van politieke derden.

5. het kan verkeren

De toegang tot de media in het algemeen en de audiovisuele media in het bijzonder zijn primordiaal in een democratie. In Nederland bv. zijn er niet enkel uitzendingen door politieke partijen tijdens de verkiezingsperiode, maar het hele jaar door. Daar zal geen mens er aan denken die af te schaffen. Maar in Nederland heeft men natuurlijk geen Vlaams Belang.

Opmerkelijk is trouwens dat amper twee jaar geleden er een meerderheid in dit parlement was die ook vond dat de toegang tot de media voor politieke partijen belangrijk was. Voormalig Vlaams Parlementslid Patricia Ceysens, liet naar aanleiding van de federale verkiezingen een proefballonnetje op om de zendtijd voor politieke partijen op de VRT af te schaffen. Het

proefballonnetje werd vakkundig uit de lucht geschoten door... CD&V en SP.a. Toen stelde een van de indieners van de voornoemde amendementen, de voorzitter van de commissie Media van het Vlaams Parlement, Dany Vandenbossche: *“Veel mensen zijn voor informatie over de verkiezingsprogramma’s aangewezen op radio of televisie.”* Een dergelijk uitspraak onderstreept inderdaad het belang van de toegang tot radio en televisie, niet enkel voor politieke partijen, maar ook voor de burger.

Naar aanleiding van het ballonnetje van Patricia Ceyskens schreef Hedwig De Smaele, docent politieke communicatie aan de KUB, een opmerkelijke ‘Vrije Tribune’ in De Standaard van 16 maart 2007. De auteur stelde dat de basiswaarden in onze samenleving bepaalde maatschappelijke keuzes verantwoordden. En ik citeer: *“De keuze voor het ter beschikking stellen van politieke zendtijd tijdens verkiezingsperiodes kadert in dat rijtje. Het geeft politieke partijen toegang tot de media. En het geeft de burger toegang tot een brede waaier aan politieke informatie, of standpunten. De link naar de democratie is snel gelegd.”*

En De Smaele vermeldt evenzeer dat die *“toegankelijkheid tot de media een basisvoorwaarde is voor een publieke omroep.”* De man heeft gelijk. Dit is een specifieke taak voor de openbare omroep. Zoals een collega het tijdens de besprekingen van het voornoemd ontwerp van decreet stelde, mogen we niet vergeten dat we in dit land te maken hebben met een systeem van stemplicht en niet stemrecht. Iedereen MOET dus het stemhokje in. Het is dan maar meer dan logisch dat de kiezer die het stemhokje in moet, ook op de hoogte is van alle verschillende visies en standpunten. Dat in combinatie met de uitspraken dat veel mensen voor informatie over de verkiezingsprogramma’s aangewezen op radio of televisie zijn, legt duidelijk vast dat er in deze wel degelijk een taak is voor de openbare omroep en dat zendtijd voor politieke partijen wel degelijk een plaats heeft in onze democratie.

Evenzeer weet Hedwig De Smaele in zijn ‘Vrije Tribune’ waar het kalf gebonden ligt. Waar de voorstanders en de tegenstanders van de afschaffing van zendtijd voor politieke partijen zich bevinden, wanneer hij stelt: *“Alleen valt het sommige politici – door hun charisma, hun opvallende standpunten, of hun politieke kleur – makkelijker die media-aandacht te verwerven dan anderen. Zij die gemakkelijk toegang hebben tot de media, zullen dan ook meer geneigd zijn het moeilijke kanaal van de politieke zendtijd op te geven dan anderen.”* Twee jaar na datum heeft de man nog steeds gelijk. Diegenen die de nodige zendtijd – zij het tegen betaling – op zich zien afkomen, hebben geen probleem met de afschaffing.

En in de huidige context kunnen we niet anders dan ook het slot van voornoemde ‘Vrije Tribune’ mee te geven: *“Laten we eerst op de publieke omroep een politiek aanbod ontwikkelen dat de kijker ernstig neemt, waarin debatten worden gevoerd – met alle partijen, alle meningen, over alle onderwerpen. En laten we dan, misschien, inderdaad de politieke zendtijd afvoeren als redundant. Maar laten we wel die volgorde respecteren als we willen winnen aan diversiteit, en niet verliezen.”* En gelet op de in deze reflectienota reeds ontwikkelde argumenten, kunnen we zeker en vast stellen dat deze eerste voorwaarde nog niet is vervuld.

Duidelijk is wel dat op amper twee jaar tijd Vlaamse Volksvertegenwoordigers terzake zonder verpinken een bocht van 180° hebben genomen. Het kan verkeren.

6. Afschaffen van zendtijd voor politieke partijen voor betaalde commercials

Zoals geweten is, is de Vlaams Belang-fractie in se geen tegenstander van de betaalde advertenties van politieke partijen op de commerciële radio en televisie tijdens de sperperiode voorafgaand aan de verkiezingen. De Vlaams Belang-fractie heeft zich dan ook bij de stemming over dat bewuste amendement zich onthouden. Desalniettemin wenst de Vlaams Belang-fractie toch te wijzen op enkele mogelijke onvolkomenheden van deze maatregel en wenst evenzeer enkel opmerkingen te formuleren.

In het kader van de afschaffing van de zendtijd voor politieke partijen op de openbare omroep tijdens verkiezingstijd stelt men steeds weer het toelaten van betaalde reclame voor politieke partijen op radio en televisie tijdens de sperperiode voor als het verzekeren van de toegang tot de audio-visuele media voor politieke partijen. Deze redenering gaat niet op.

Zoals reeds in voorgaande werd gesteld weet men zeer goed dat de commerciële omroepen perfect het recht hebben om reclamespots van bepaalde partijen te weigeren. Dit is nu al het geval wat betreft gedrukte media. Verschillende uitgevergroepen weigeren bij elke verkiezing de advertenties van het Vlaams Belang.

Hierbij dienen we toch ook te verwijzen naar het recente verleden waarbij het Vlaams Parlement door middel van een voorstel van decreet van de Heer Carl Decaluwé en cs heel wat moeite heeft gedaan om de achterpoortjes voor betaalde advertenties op radio en televisie voor politieke partijen te sluiten. De argumentatie toen was niet min. De indieners van dit voorstel van decreet waarschuwden dat Vlaanderen met dergelijke maatregel zou terecht komen in Amerikaanse toestanden, de journalistieke onafhankelijkheid dreigde in het gedrang te komen, etc. Blijkbaar tellen al deze argumenten niet meer.

Wat wel overeind blijft is dat minder kapitaalkrachtige mandatarissen of kandidaat-mandatarissen amper nog kans maken hun boodschap kwijt te kunnen op radio en televisie. Dit geldt evenzeer voor kleine partijen. De vraag die men zich hierbij kan stellen is of een dergelijke maatregel geen discriminatie in de hand werkt. Immers, via radio en televisie bereikt een mandataris of een kandidaat-mandataris in één klap duizenden kiezers. Iets wat voor een minder kapitaalkrachtige mandataris die het dient te hebben van flyer en op bv. openbare markten niet mogelijk is. Ook het stemmenaantal zal derhalve navenant zijn. Is het risico dan niet reëel dat vooral kapitaalkrachtigen makkelijker de weg naar een politieke mandaat zullen vinden dan de minder kapitaalkrachtigen?

En tot slot is er de federale wet van 19 mei 1994 tot regeling van de verkiezingscampagne en tot beperking en aangifte van de verkiezingsuitgaven. In artikel 5, §1, 5° staat er te lezen dat politieke partijen of kandidaten “geen commerciële reclamespots op radio, televisie en in bioscopen mag voeren.” In de wet voor de verkiezingen voor de federale kamers werd dat zelfs unaniem op 22 maart 2007 uitgebreid met de zinsnede “alsmede betalende boodschappen op het internet.”

Dit betekent dat indien men het in commissie goedgekeurde artikel 48 van dit ontwerp van decreet in uitvoering wil brengen men ook de zogenaamde federale wet op de verkiezingsuitgaven moet wijzigen. De kans dat dit niet zal lukken voor de verkiezingen van 7

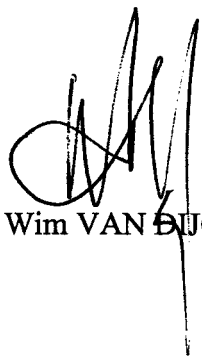
juni a.s voor het Vlaams Parlement, de Brussels Hoofdstedelijke Raad en het Europees Parlement is niet onbestaande. Het goedkeuren van dit ontwerp van decreet met de tekst zoals aangenomen in de commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement op 19 februari jongstleden zou dan ook betekenen dat de politieke partijen geen verkiezingsuitzendingen meer zullen hebben op de openbare omroep, maar ook niet kunnen beschikken op de betaalde zendtijd bij de commerciële omroepen.

Met andere woorden blijft de bevolking verstoten van de uiting van de verschillende verkiezingsprogramma's op radio en televisie. En dat terwijl, dixit de voorzitter van de commissie Media, Dany Vandebossche in de krant in 2007, "*Veel mensen voor informatie over de verkiezingsprogramma's aangewezen zijn op radio of televisie.*" Begrijp wie kan.

Besluit

Gelet op de ontwikkelde argumentatie in deze reflectienota beperkt de in commissie aangenomen tekst van het ontwerp van decreet betreffende radio-omroep en televisie de vrije meningsuiting. O.i bevat het ontwerp na amendering ook discriminatoire bepalingen. Te meer het in de wijzigingen waarover deze reflectienota handelt gaat over de toegang tot de media voor politieke partijen in verkiezingstijd, wordt er derhalve geraakt aan de fundamenten van onze democratische samenleving.

Daarom verzoeken indieners de leden van het Vlaams Parlement het voorgelegde ontwerp van decreet alsnog kritisch te overdenken en het hetzij te verwerpen in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement, hetzij terug naar commissie te verwijzen met het oog op een nieuwe bespreking waarna het rekening houdend met de hierboven aangehaalde bezwaren grondig geamendeerd dient te worden.

Wim VAN DUICK

Johan DECKMYN

Werner MARGINET

Erik ARCKENS